

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/49/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414222650
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4414222650.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Eriky Madarászovej v právnej veci žalobcu: SMSCREDITS s.r.o., so sídlom Dlhá 95C, 010 09 Žilina, IČO: 44 769 911, zastúpeného Advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL, s.r.o., Ľubinská 18, 811 03 Bratislava, IČO: 36 677 175, proti žalovanej: G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z. XXX, o zaplatenie sumy 448,86 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 18C/51/2015-40 zo dňa 21.07.2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 250 eur s 5,5% úrokom z omeškania od 29.08.2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobu vo zvyšku zamietol. Zároveň žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 3,02 eura a trov právneho zastúpenia vo výške 10,83 eura na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, účinného do 30.06.2016 (ďalej len „OSP“) s prihliadnutím na čiastočný úspech strán v konaní. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 39, § 40, § 41, § 52 ods. 1,3,4, § 53 ods. 6, § 544 ods. 1,2 a § 657 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou dňa 01.12.2014 domáhal zaplatenia sumy 448,86 eura s príslušenstvom titulom vrátenia pôžičky, zaplatenia odplaty za poskytnutie pôžičky, zaplatenia zmluvnej pokuty a provízie. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril dňa 13.08.2013 zmluvu o pôžičke č. 019306, podľa ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanému krátkodobú pôžičku v sume 250 eur za odplatu 41,55 eura a žalovaná sa zaviazala pôžičku vrátiť v lehote 15 dní odo dňa jej prijatia spolu s odplatom, v celkovej sume 291,55 eura. Žalovaná svoj dlh v lehote splatnosti, t.j. do 28.08.2013 nesplnila a žalobca ju márne vyzýval na dobrovoľné splnenie dlhu v lehote 5 dní. Uplatnená suma pozostáva z istiny 250 eur, odplaty za poskytnutie pôžičky vo výške 41,55 eura, zmluvnej pokuty v zmysle bodu 7 zmluvných podmienok vo výške 53,73 eura ako aj z provízie v zmysle bodu 8 zmluvných podmienok vo výške 103,58 eura. K tomu žalobca požadoval aj zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. odo dňa 29.08.2013. Žalovaná sa v priebehu konania k žalobe nevyjadrila.

2. Súd konštatoval, že strany uzatvorili dňa 13.08.2013 zmluvu o pôžičke na diaľku, prostredníctvom výmeny krátkych textových správ odosielaných na mobilný telefón č. 019306/13.08.2013, podľa ktorej žalobca poskytol žalovanej pôžičku 250 eur bezhotovostne na jej bankový účet a žalovaná sa zaviazala

pôžičku vrátiť a zaplatiť aj odplatu 41,55 eura. Celková dlžná čiastka do lehoty splatnosti predstavovala 291,55 eura, výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) podľa zmluvy bola 4115,13% a priemerná hodnota RPMN platnej ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke a zverejnenej podľa § 21 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch za príslušný kalendárny štvrťrok bola v zmluve o pôžičke uvedená v rozsahu 72,15%. Žalovaná v bode 5 zmluvy vyhlásila, že sa riadne oboznámila s návrhom zmluvy a so zmluvnými podmienkami tvoriacimi neoddeliteľnú súčasť zmluvy, porozumela im, súhlasí s nimi a zaviazala sa ich dodržiavať. Túto zmluvu súd prvej inštancie posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, ktorá bola uzavretá za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov, pričom tieto podmienky boli vopred pripravené dodávateľom a spotrebiteľ nemohol ovplyvniť ich obsah. K zmluvným podmienkam mohol spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) buď pristúpiť, resp. nepristúpiť, ale nemal možnosť takéto podmienky zásadným spôsobom modifikovať. Zmluva o pôžičke bola uzavretá so žalovanou ako fyzickou osobou - nepodnikateľom, pričom nebolo preukázané a ani tvrdené, že konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca napíňa legálnu definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a súd teda záväzkový vzťah posudzoval podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobcom uplatnené právo je však dôvodné len v sume 250 eur, ktorá predstavuje nevratené peňažné prostriedky, preto súd žalobe v tejto časti vyhovel. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku v deň nasledujúci po dni splatnosti pôžičky, t. j. po 15 dňoch od jej poskytnutia dňom 28.08.2013, a z toho dôvodu súd žalobcovi priznal aj úroky z omeškania v zákonnej výške 5,5% ročne podľa vl. nar. č. 87/1995 Z. z., t. j. vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej, ako predstavovala v aktuálnom čase základná úroková sadzba ECB, ktorá bola v tom čase 0,5% ročne.

3. Ostatné uplatnené nároky žalobcu súd nepovažoval za opodstatnené. V odôvodnení rozsudku poukázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platného v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke, podľa ktorého odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov nemôže podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Žalobca požadoval odplatu vo výške 41,55 eura a poukazoval na bod 4 zmluvných podmienok pre krátkodobé peňažné pôžičky dojednané prostredníctvom internetu a textových správ SMS (ďalej len „zmluvné podmienky“) s tým, že ide o náklady veriteľa vynaložené na spracovanie žiadosti o pôžičku a odmenu za prenechanie peňažných prostriedkov vo forme paušálnej odmeny za prenechanie peňažných prostriedkov, ktorá sa štandardne v zmluvách o prenechaní peňažných prostriedkov vyjadruje úrokom. Odplata v percentuálnom vyjadrení predstavuje 16,62 % a ide o odmenu za prenechanie peňažných prostriedkov na obdobie 15 dní, čo v prepočte na jeden deň predstavuje odmenu vo výške 1,108 % z požičanej sumy denne a 404,42 % ročne. Súd zistil, že podľa Národnej banky SR v mesiaci august roku 2013, kedy došlo k zmluve o pôžičke, bola úroková miera spotrebiteľských úverov pre domácnosť poskytovaná bankami s dobou splatnosti do 1 roka priemerne 12,81 % a hodnota RPMN predstavovala 16,42 %. Dojednaná odplata teda uvedený limit presahovala o viac ako 31-násobok obvyklej úrokovej miery ako obvyklej odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov bankami. Takáto dohoda je preto v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať; odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Predmetná dohoda je aj v rozpore s dobrými mravmi, a ako taká je podľa § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Súd nepovažoval za dôvodný ani nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 53,73 eura podľa bodu 7 zmluvných podmienok za nedodržanie podmienok splatnosti pôžičky. Pritom poukázal na ustanovenie § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvnú pokutu možno dojednať len písomnou formou; ide o kogentné ustanovenie, pričom písomná forma je zachovaná, ak je dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v dokumente podpísanom všetkými jej účastníkmi. V tomto prípade však ustanovenie o zmluvnej pokute bolo len súčasťou zmluvných podmienok nemajúcich písomnú formu; zmluvné podmienky neboli podpísané ani žalobcom, ani žalovaným, čo má podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka za následok neplatnosť daného dojednania. Okrem toho si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie provízie podľa bodu 8 zmluvných podmienok vo výške 103,58 eura. Veriteľ podľa tohto bodu v prípade nesplnenia povinnosti dlžníka má právo aj bez súhlasu dlžníka začať proces vymáhania a poveriť pracovníka alebo splnomocniť tretiu osobu na konanie voči žalovanému s cieľom dosiahnuť úhrady dlžnej sumy a pre taký prípad bol oprávnený si sumu pohľadávky navýšiť o províziu za vymáhanie dlhu, a to najviac do výšky 30 % z celkovej sumy pohľadávky. Súd tento nárok žalobcu posúdil podľa obsahu ako nárok na náhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky v prípade omeškania dlžníka s vrátením pôžičky. V

tomto prípade žalobca začal svoju pohľadávku vymáhať, keď splnomocnil právneho zástupcu a podal žaloby na súde s uplatnením náhrady trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia. Vznik iných nákladov súvisiacich s vymáhaním pohľadávky žalobca netvrdil a ani nepreukázal, čím neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal ich, okrem tých, ktoré boli uplatnené v konaní a o ktorých súd rozhodol predmetným rozsudkom. Vzhľadom na to súd žalobu žalobcu v časti presahujúcej zaplataenie istiny s úrokmi z omeškania ako nedôvodne podanú zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť tak, že mu bude priznaná celá žalovaná suma vrátane odplaty, zmluvnej pokuty a provízie. Namietal, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že pred uzavretím zmluvy o pôžičke sprístupnil návrh zmluvy ako aj zmluvné podmienky spoločnosti; žalovaná mala teda možnosť oboznámiť sa s obsahom dokumentov, vrátane zmluvných podmienok, informácií o RPMN atď. Žalovaná jeho ponuku akceptovala. Nestotožnil sa ani so závermi súdu prvej inštancie, pre ktoré žalobu zamietol v časti zmluvnej pokuty z dôvodu absencie písomnej formy. Podľa jeho názoru v danom prípade môže byť uzavretá dohoda o zmluvnej pokute vo všeobecných obchodných podmienkach, a to aj za situácie, že ide o špecifický režim pri zmluve uzatvorenej diaľkovou komunikáciou. Zmluvná pokuta bola riadne dojednaná a nie je dôvod na jej nepriznanie. Rovnako sa nestotožnil so zamietnutím žaloby v časti dojednanej provízie. Uviedol, že žalovanej poskytol značné výhody v podobe možnosti požiadať o predĺženie lehoty splatnosti pôžičky a ďalších výhod. Preto bolo namieste pristúpiť k vyváženiu práv a povinností jednotlivých strán zmluvného vzťahu, t. j. k vyváženiu nerovnováhy v právach a povinnostiach spôsobenej v poskytnutí výhod v prospech žalovanej, čo sa dosiahlo práve dohodou o provízii pre prípad, že žalobca bude v dôsledku porušenia povinností žalovanej pristúpiť k procesu vymáhania dlžnej sumy. Žalovaná nesplnila svoj záväzok ani v predĺženej lehote splatnosti, preto bol oprávnený uplatniť si voči nej províziu predstavujúcu jeho náklady spojené s uplatnením pohľadávky v predsúdnom štádiu, t. j. cestovné náklady a iné, pričom ide o náklady odlišné od trov konania.

5. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. a/,c/, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietajúcom výroku na podklade zisteného skutkového stavu vecne správny. Preto tento rozsudok vo výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 v spojení s § 470 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením. Na dôvazok odvolací súd dodáva nasledovné:

7. Žalobca v odvolaní okrem iného poukazoval na špecifické prípady, kedy by sa mal uplatniť špeciálny režim a náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch by postačilo uviesť vo všeobecných obchodných podmienkach, čoho príkladom by mali byť pôžičky poskytované na základe zmluvy uzatvorenej na diaľku prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. V tomto smere je nutné uviesť, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“), taxatívne uvádza, na ktoré zmluvy sa tento zákon nevzťahuje. Podľa § 1 ods. 3 písm. l) tohto zákona spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace. Podľa tohto ustanovenia by daná zmluva nepodliehala režimu zákona o spotrebiteľských úveroch, čo znamená, že nejde o spotrebiteľský úver. Na druhej strane však podľa § 24 ods. 1 zákona na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 2, 3 a 4, § 6 až 8, § 9 ods. 1, 2, 9 a 10, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, 23 a 25 a tohto paragrafu, čo znamená, že na rozhodnutie o žalobe žalobcu týkajúcej sa pôžičky splatnej v kratšej lehote než tri

mesiace sa zákon o spotrebiteľských úveroch vzťahuje v uvedených ustanoveniach. V nadväznosti na to súd prvej inštancie správne aplikoval aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, citované v odôvodnení napadnutého rozsudku. Špeciálne pre tento prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 9 ods. 1, 2, 9 a 10 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, týkajúce sa náležitostí zmluvy, vrátane dohody o RPMN, čo znamená, že žalobca vo vzťahu k uplatneným nárokom pri uzatváraní zmluvy nemohol odkazovať len na zmluvné podmienky.

8. Špeciálny právny predpis, ktorý sa vzťahuje na daný typ zmluvy, je zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy), ktorý upravuje ochranu spotrebiteľa pri finančných službách poskytovaných dodávateľom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku a uzavieranie zmluvy na diaľku. Podľa § 3 ods. 1 tohto zákona dodávateľ môže použiť na ponuku finančných služieb spotrebiteľovi prostriedky diaľkovej komunikácie umožňujúce priamu komunikáciu len s jasným a zrozumiteľným súhlasom spotrebiteľa, alebo ak proti ich použitiu spotrebiteľ výslovne nenamieta; tým nie sú dotknuté ustanovenia osobitného zákona (§ 4 ods. 5 zákona č. 22/2004 Z.z. o elektronickom obchode). Ak tento zákon neustanovuje inak, na zmluvy na diaľku a na právne vzťahy, ktoré z nich vzniknú, sa vzťahujú osobitné predpisy (Občiansky zákonník, Obchodný zákonník, zákon č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 679/2004 Z.z., zákon č. 22/2004 Z.z., vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 542/2002 Z.z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku). Uvedený zákon (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku“) síce nevylučuje možnosť dojednaní zmluvnej pokuty (§ 2 písm. j/, § 4 písm. c/ bod 3.), avšak nesporne za podmienky dodržania ostatných ustanovení tohto zákona ako aj ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka o povinnosti písomnej formy tejto dohody, ktorá medzi stranami sporu dodržaná nebola a u ktorej záver o neplatnosti pre absenciu písomnej formy súd prvej inštancie správne odôvodnil. Navyše podľa § 40 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé. Písomná forma je zachovaná aj vtedy, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila; písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou. Tieto zákonné podmienky v konkrétnom prípade dodržané neboli, preto záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dohody o zmluvnej pokuty odvolací súd posúdil ako správny (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

9. Zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku upravuje možnosť dojednaní odplaty za finančnú službu, avšak len pre prípad odstúpenia od zmluvy, k čomu medzi stranami sporu rovnako nedošlo. Súd prvej inštancie zamietnutie žaloby v časti týkajúcej sa zaplatenia odplaty za poskytnutie pôžičky vo výške 41,55 eura na základe bodu 4. Zmluvných podmienok spoločnosti správne zamietol, pretože dané „dojednanie“ nemá oporu v právnej úprave. Rovnako bolo potrebné posúdiť aj „dojednanie“ provízie v bode 8. Zmluvných podmienok spoločnosti, ktoré žalovaná musela prijať, ak chcela doceliť poskytnutie pôžičky. Je zrejmé, že odplatu ako aj províziu žalobca so žalovanou osobitne nedojednával. Účelom zmluvných podmienok vo všeobecnosti totiž nie je upravovať základné náležitosti zmluvy, ale ich účelom je dojednať len ustanovenia technického a vysvetľujúceho charakteru. Predmetné dojednanie o odplate a provízii neboli dohodnuté v súlade so zákonom a ako také ich súd prvej inštancie správne posúdil ako neplatné (§ 39 Občianskeho zákonníka). S ohľadom na uvedené odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako neopodstatnené a z toho dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

10. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorej by v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP patrilo nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V tomto štádiu konania jej však žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).